

СТАНОВИЩЕ

от проф. Бистра Георгиева Димитрова, дн

Факултет Обществено здраве, Здравни грижи и туризъм в НСА „Васил Левски“,

ОТНОСНО: Конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент“ в професионално направление 7.4. Обществено здраве, специалност „Физикална и рехабилитационна медицина“ за нуждите на катедра „Кинезитерапия и рехабилитация“, обявен в ДВ, брой 94 от 10.11.2023 г., стр. 93.

В националния конкурс обявен за нуждите на НСА „Васил Левски“, единствен кандидат е д-р Мариана Маринова Ангелчева, доктор. Д-р Ангелчева е родена на 19.12.1967 г. Средното си образование завършва в Математическа гимназия – гр. Велико Търново през 1985г, а висшето във Висш медицински институт – гр. Плевен, Факултет по медицина през 1991г, и през 1997г приключва успешно със Специализация по физикална терапия и рехабилитация в Медицински университет – София (прилага Свидетелство за призната специалност).

Д-р Ангелчева печели конкурс за асистент в НСА „Васил Левски“ през 1999, а през 2013 г. е избрана за Главен асистент и впоследствие защитава дисертацията си за ОНС доктор (2014г) на тема: “Спортът като средство за социална адаптация при деца лишени от родителска грижа”. В качеството си на Главен асистент в катедра „Кинезитерапия и рехабилитация“, от 2013г активно участва в преподавателска и научно-изследователска дейност. В периода 1993 г. - 1999 г. работи в Здравен център „Дар“ гр. София, където придобива успешна професионална практика по ирисова диагностика, фитотерапия, лечебно хранене, лечебен масаж.

В конкурса за доцент в ПН.7.4 д-р Мариана Маринова Ангелчева, доктор се представя с общо 24 публикации, от които 1 самостоятелна научна монография, 3 глави от колективна монография, 4 научни статии (2 самостоятелни и 2 колективни),

реферирани в световни бази данни (Scopus, Web of Science) и 16 научни статии, публикувани в издания включени в референтен списък на НАЦИД. Съобразно приложената справка са представени 17 цитирания на научните трудове в реферирани и в издания от референтен списък на НАЦИД. Броят на цитиранията в реферирани издания е съобразно изискваната на Закона за научните степени и звания и МДИ на НАЦИД по този индикатор при присъждане на научното звание „Доцент“.

Поради разнородната и интердисциплинарна експертиза на представените трудове, ги описваме според научните им направления и след това по техните приноси.

Научни направления:

- Уелнес и СПА култура: приложение на СПА терапии;
- Адаптирана физическа активност;
- Кинезитерapia в педиатрията;
- Кинезитерapia в акушерство и гинекология;
- Кинезитерapia в неврологията;
- Емоционална интелигентност на студентите по Кинезитерapia;
- Хомеопатичното лечение в България;

Научни приноси:

А. Теоритични:

По наше мнение постигнатите *Теоритични приноси* от научните изследвания на д-р Ангелчева са насочени към проблеми на специализираните терапии в Нишовия туризъм:

- Приложен е правилен подход чрез научно валидиране спецификите при приложение на естествените и преформирани физикални фактори в съвременните терапии в СПА центровете;
- Коректно е дефинирано теоретичното съдържание на авторска комплексна СПА-програма върху физическото състояние и нивото на психично благополучие при жени с наднормено тегло параметри и тяхното управление;

- Систематизиран и конструиран е теоретичен конструкт за Йога практики като алтернатива на ежедневиия стрес.

Б.Научно-приложни:

- Диференцирани са и разработени детайлно процедури за комбинирано въздействие за антистрес масаж и цветните есенции на д-р Бах;
- Въведена е система за приложение на Апи-терапевтично наследство;
- Дефинирани и класифицирани са терапевтични инструменти за иновации в СПА и Уелнес индустрията в България;
- Интересно е разработена карта на изворите и чешмите с планинска вода в Тетевен и околностите му;
- Съобразно нуждите на средата е създаден и апробиран протокол за краткосрочен двигателен инструмент съчетан с персонализирана комплексна кинезитерапевтична програма при състезатели със специфични нужди (спортна стрелба), относно придобиване на психологическа устойчивост;
- Коректно е извършен сравнителен анализ за ергономичност при 7 и 8-годишните деца, между ЕС членки сравнени с условията в общообразователните училища, в България;
- Съобразно нуждите на практиката е предложен Кинезитерапевтичен комплекс, подходящи за деца с бронхиална астма в извън пристъпен период (приложими в два курса на лечение);
- Постигната и внедрена е авторска методика за Кинезитерапия с големи терапевтични топки, подходяща за всяка една от трите фази на бременността;
- Предложен е алтернативен инструмент, въпреки наличието на персистиращ неврологичен дефицит, премахване на болката чрез китайската масажна терапия Tuina.

Цитирания – посочени 17, в т.ч. 4 в списания индексирани в световна база данни /представен е подробен списък/.

Участие в научни проекти – общо 3, от тях 1 научно-изследователски и 2 образователни. Сред проектите прави силно впечатление като значим ефект

участието на д-р Ангелчева в научни конференции и публикации финансирани по проект BG05M2OP001-1.001-0001 „Изграждане и развитие на център за върхови постижения „Наследство БГ“.

Присъдени награди – сред тях са и сертификати от Международни форуми по Уелнес и СПА култура. Всички сертификати /копията/ са представени.

Ръководство на дипломни работи – представен е списък с дипломни работи, на които д-р Ангелчева е била ръководител.

Анализ на по-значимите научни трудове.

Приложение на СПА терапии

(В.3, Г.7.2, Г 7.3, Г. 7. 5, Г. 8.12, Г. 8. 17)

1.1. Приложение и перспективи на съвременните СПА терапии - Монография

Направен е добър опит за обстоен преглед и обобщение на доказателствата от научните изследвания, акцентиращи върху медико-социалните и икономически аспекти на професионалния и психо-емоционалния стрес, като са маркирани и специфични рискови фактори за здравето на индивида. Разгледани са подробно възможностите на съвременните СПА и Уелнес програми.

Направен е стойностен анализ на възможностите за приложение на естествените и преформирани физикални фактори в съвременните СПА центрове.

Детайлно са анализирани резултатите от най-новите проучвания за ефективността на СПА терапии, насочени към повлияване на стрес, редукция на телесно тегло и целулит. Представените научни доказателства са сравнени с резултатите от собствени изследвания в областта на разглежданата научна проблематика. (В.3, Г.7.3)

1.2. Изследване ефекта на авторска комплексна СПА-програма върху физическото състояние и нивото на психично благополучие при жени с наднормено тегло (Г.7.3).

В собствено проучване е детайлно е изследван ефекта от прилагането на авторска комплексна СПА програма при лица с наднормено тегло. Проследен е

ефекта и върху нивото на психологичния Уелнес статус при жени в премено- и менопауза. Проведената програма (в началото и в края) е установено входящо и изходящо ниво на изследваните пациенти и са регистрирани антропометрични параметри (талия, ханш, тегло, ИТМ) и приложен индекс (версия 1999) за Уелбийнг (WHO-5, Well-being Index, 1999). Получените данни показват, че макар и краткосрочна, изготвената авторска СПА програма оказва положителен ефект не само върху редукцията на тегло при изследваните лица, но и върху нивото на психологичен Уелнес.

Резултатите от това проучване доказват необходимостта и ефективността от изготвянето и прилагане на Рекреативни комплексни програми за редукция на телесното тегло и разпространяването им за приложение в различни SPA и Wellness центрове (Г.7.3).

1.3. Позитивни стратегии за справяне с ежедневния стрес – йога практики (Г.8.12).

Прави добро впечатление изследването за оценяване на ефекта от йога практиките върху стратегиите за справяне със стреса, по разработен въпросник COPE-1, (Carver, C, & Scheier, M. 1985), адаптиран за български условия (по Русинова-Христова, А. и Г. Карастоянов, 2000). Интерес за практиката представляват данните от получените резултати относно водещите стратегии за справяне със стреса при жени. Установено е предимство на занимаващите се с двигателни рекреативни практики (практикуващи йога) за разлика от имащите пасивен ежедневен режим. Направеното изследване дава основание йога практиката да бъде включена не само като физическа оздравителна процедура, но и като средство за преодоляване на ежедневния стрес и профилактика на здравния риск, в съвременните СПА и Уелнес центрове.

1.4. Комбинирано въздействие на антистрес масаж и цветните есенции на д-р Бах. (Г.7.2).

Интерес за практиката представлява интердисциплинарното изследване за комбинирано въздействие на цветните есенции на д-р Бах с антистрес масажни

техники. Съобразно интересите на Уелнес бизнеса е представена възможност за индивидуализирана комбинация от есенции, прилагана от лицензиран Бахов терапевт. След изпълнение на процедурния процес е приложена авторска анкета за снемане мненията на клиентите относно техните лични предпочитания при избора на анти-стрес мануална процедура. Резултатите от анкетата показват, че всички изследвани лица са удовлетворени от приложените процедури и смятат, че комбинацията от антистрес масаж и елексири на д-р Бах, предизвикват по-дълбока релаксация на физическо и психологично ниво. Доказано е, че съчетаното въздействие на релаксиращ масаж и антистрес елексира на д-р Бах осигурява по-дълбока психофизическа релаксация, което прави метода подходящ за широко приложение в различни Рекреативни комплекси.

1.5. Апитерапевтично наследство - приложение и иновации в СПА и Уелнес индустрията в България (Г.8.17).

Проучването включва изследване за дигитално представени иновации и добри медени практики в българските сертифицирани СПА и Уелнес центрове и масажни кабинети в столицата и страната. Резултатите показват все по-голямо приложение както на самостоятелни, така и на комбинирани ритуали и концепции, базирани на приложението на български продукти-пчелен мед, вино, мляко, розово масло и билки. Това са базови условия за превръщането на България в привлекателна уелнес дестинация и Нишов туризъм.

1.6. Водните ресурси в България, фактор за здраве и дълголетие (Г.7.4)

В колективно проучване са интересно представени подробно природните богатства на община Тетевен. Направено е описание на изворите и чешмите с планинска вода в Тетевен и околностите му. Извършен е количествен и качествен анализ на физикохимичните параметри на водите от изворите. На шест от изворите са поставени информационни табели представящи химичния състав, физическите параметри и свойствата на водата, свързани със здравето. В проучването е оценено и мнението на лица, взели участието в събитието "Дни на планинската вода", относно полезността на пребиваването им.

II. Адаптирана физическа активност

Подробно е изложена лекарската гледна точка при изследване ефекта от краткосрочна спортно-тренировъчна програма, в съчетание с индивидуално изготвена комплексна кинезитерапевтична процедура при състезатели по спортна стрелба с физически увреждания. По регистрираните данни са дефинирани спецификите на тяхната психологична устойчивост, афективен баланс и някои личностни характеристики (Г.8.6, Г.8.7, Г.8.10). Проведеното комплексно въздействие при изследвания контингент лица (спортисти с физически увреждания) доведе до: значимо намаляване на техните негативни емоции и подобряване на емоционалния баланс, показващо доброто им приспособяване към проведената тренировъчна и оздравителна програма (Г.8.10); статистически незначими промени в посока повишение, изследваните от нас Аз–ефективност, общата самооценка, диспозиционен оптимизъм (Г.8.7); значимо намаление на личностната тревожност и незначителни промени на его-резилиентността им (Г.8.6).

Проведеният курс с лечебна и спортна тренировка впечатлява с положителния резултат по отношение на подобряване на личностната адаптация и емоционалното функциониране. (Г.8.7). Резултатите получени от това изследване доказват необходимостта от по-дълъг тренировъчен период, за получаването на значими промени.

III. Кинезитерапия в педиатрията

III.1. Кинезитерапия при деца в предучилищна възраст с бронхиална астма в извънпристъпен период (Г.8.2, Г.8.3).

С висок социален импакт и актуалност се отличават представените, подробно разработени и научно обосновани два примерни кинезитерапевтични комплекса, подходящи за деца с бронхиална астма в извънпристъпен период, приложими в два курса на лечение, всеки от които по 16 процедури (два пъти седмично по 30-40 мин.)

с едномесечна почивка между тях (Г.8.3). Кинезитерапията е проведена при деца в предучилищна възраст в рамките на престоя им в детската градина. Проследените показатели: пулсова честота, дихателна честота, дихателна разлика, върхов експираторен дебит, отчетени в началото и в края на всеки курс, показват трайна тенденция към подобрене (Г.8.2). Изготвените комплекси индивидуално прецизирани са подходящи за приложение от кинезитерапевти при деца на тази възраст, болни от астма в извънпристъпен период.

III.2 Кинезитерапевтичен подход за профилактика и терапия на гръбначните изкривявания.

Особено актуална проблематика е проучване изискванията за ергономичност и условия за работа в клас на 7 и 8-годишните деца в европейските държави с висок стандарт на живот и са сравнени с условията, като оборудване в общообразователните училища, в Република България, съотнесени към ръста на българските деца спрямо измерванията от последните изследвания на БАН - 2012 г. за 7 и 8-годишните деца. Добро впечатление прави, че ръстът е измерен при 105 деца от гр. София, както и на деца от ДДЛРГ в градовете: Стара Загора, Асеновград, Хасково и Берковица, като допълнение на последното мащабно изследване на БАН на децата и подрастващите на границата на XX и XXI век, на децата на 7 и 8-годишна възраст и от двата пола. Данните показват, че и в двете възрастови групи при момичетата и момчетата, са налице достатъчно големи разлики в ръста, предполагащи индивидуално прецизиране на работните условия в класните стаи на О У-ща, с цел осигуряване на ергономични и Уелнес условия на работа и превенция на отклонения от правилната стойка и здравен баланс (Г.8.4).

Резултатите от това изследване са основа за очертаване на насоки за бъдещо практическо приложение.

III.3.Влиянието на извънкласните спортни занимания върху показателите за соматично развитие, социалните взаимодействия с връстниците,

спортсменството, емоционалния баланс (спортен гняв и спортна агресия) при подрастващите, отглеждани в институции (Г.7.1, Г.8.5., Г.8.8, Г.8.9, Г.8.11).

Подходящо и подробно са изследвани 152 деца в 8 от Домовете за деца лишени от родителски грижи в България (ДДЛРГ), на възраст от 8 до 14 години, от двата пола. Интерпретирането на резултатите от антропометричните изследвания, показва значително изоставане в соматичното развитие на децата, получаващи институционализирани грижи, във всички възрастови групи и при двата пола в сравнение с техните връстници от общата популация (Г.8.5).

Прави добро впечатление проученото влияние на извънкласни спортни занимания върху степента на социализация по отношение на социална активност, автономност и социална адаптация при децата, лишени от родителски грижи. Установява се положителен ефект на заниманието със спорт при децата от ДДЛРГ, стимулиращ развитието на социални добродетели като уважение към възрастните, самоконтрол и толерантност към другите, уважение към спортните правила и дисциплина; изграждане на тесни приятелски контакти с връстници, т.е. осигурява се по-висока степен на социализация спрямо връстници, които не спортуват (Г.7.1).

Систематизираните резултати от изследването за самооценка на компетентностите на децата от домовете за ДЛРГ показват, че участието в извънкласни спортни занимания съдейства за повишаване уменията за общуване с връстниците, физическите умения в извънучилищните дейности и общото самочувствие, но практически не повлиява съществено върху познавателните им компетентности (Г.8.9). Интерес представлява проведено изследване на гнева и агресивността по време на състезание при деца, лишени от родителски грижи, практикуващи различни спортове – лека атлетика, футбол, бадминтон, баскетболът като отделна дисциплина и в комбинация като повече от един спорт.

Установени са по-високи нива на спортен гняв и агресия при изследваните лица и от двата пола, само при дисциплината лека атлетика и при подрастващите, трениращи повече от една спортна дисциплина (Г.8.8). Изследване показва че

социалният статус на децата от домовете не оказва негативно въздействие по отношение на тяхното спортсменство и спазването на установените принципи на честната игра при целенасочените занимания със спорт (Г.8.11).

IV. Кинезитерапия в акушество и гинекология

С висока значимост за обществото е разработена кинезитерапевтична методика подходяща за всяка една от трите фази на бременността (с големи терапевтични топки) съобразена с изискванията на кинезитерапията по време на бременност за всеки триместър. От тази методика е представен комплекс от упражнения с голяма терапевтична топка (фит-бол), предназначен за втория триместър на бременността, подходящо онагледен и указания за изпълнение (Г.8.1). Предложеният комплекс е подходящ като практическо приложение за групова рекреативна програма при бременни във втори триместър, под ръководството на специалист – кинезитерапевт.

V. Кинезитерапия в неврологията

Значимо за практиката изследване показва значимите здравословни ползи от китайската масажна терапия Туина (Tuina). Установените резултати доказват, че въпреки наличието на персистиращ неврологичен дефицит, тази техника може да бъде много полезна за намаляване на интензивността на болката, подобряване на функционалните възможности, намаляване на умората и спастично повишения мускулен тонус при пациенти с мултиплена склероза. Доказва се, че Туина (Tuina) терапията е ефективен метод за успешно справяне с болковите симптоми и подобряване качеството на живот при пациенти с МС (Г.8.15). Изследването дава възможност за обогатяване на комплексния кинезитерапевтичен подход с допълнителен неинвазивен метод, както за действащи кинезитерапевти, така и за студенти по кинезитерапия.

VI. Емоционална интелигентност на студентите по кинезитерапия

С висока актуалност определяме проучването на емоционалната интелигентност на студентите по кинезитерапия с помощта на въпросник за емоционална интелигентност на Schutte, et al (1998), адаптиран за българските

условия от Стоянова С., (2010) с извадка, състояща се предимно от студенти (N=724), с цел прогнозиране нивото на тяхното представяне както в университета, така и бъдещата им професионална реализация. Анализът на получените резултати доказва, че студентите-кинезитерапевти, включени в това пилотно изследване, демонстрират малко над средните нива на емоционална интелигентност, спрямо средните стойности за населението. С напредването на възрастта и опита лицата от женски пол показват малко по-високо ниво на емоционална интелигентност (Г.8.13). Резултатите от това изследване могат да бъдат в помощ на мотивацията и бъдещата реализация на студентите кинезитерапевти.

VII. Хомеопатичното лечение в България (Г.9.1, Г.9.2, Г.9.3, Г.8.16)

Оценяваме високо проведеното за първи път национално изследване, едновременно с експерти хомеопати и техни пациенти, което си е поставило за цел удовлетворяване потребностите на лекари и дентални лекари, прилагащи хомеопатичния метод. Проучването е проведено съвместно с Националния център по общественото здраве и анализи (НЦОЗА), със съдействието на съсловните организации на лекарите и денталните лекари хомеопати в България – Българска медицинска хомеопатична организация (БМХО) и Асоциация на лекарите хомеопати в България (АЛХБ), в периода 2015 г.–2019 г. Резултатите от това първото по рода си у нас проучване на хомеопатично лечение в България показват висока обща удовлетвореност на българските пациенти и позитивна нагласа. Очертани са и факторите допринасящи за по-високото ниво на удовлетвореност на пациента от хомеопатичното лечение, като: положителните резултати от лечението, индивидуалното отношение към пациента като личност, дългосрочно подобрене, икономическа ефективност.

Проучването доказва, че българските лекари и дентални лекари хомеопати проявяват траен интерес към използване на хомеопатията като съпътстваща форма на пациентско лечение и считат за уместно съчетаването на неконвенционални с конвенционални методи на лечение, като предявяват нагласа за продължаващо образование в тази насока.

Високият социален импакт на проучването е подплатено с получените резултати, които са фундамент за изготвените и предоставени препоръки към Министерството на здравеопазването, за изменение и допълнение на българското законодателство, с цел обезпечаване на населението с квалифицирани по прилагане на хомеопатичния метод специалисти и гарантиране сигурност и безопасност на пациентите при ползването на метода. Въз основи на получените данни са дефинирани и насоки за бъдещи научни изследвания и по-специално относно: специфичните аспекти на хомеопатичната помощ, нейното качество и връзката ѝ с детерминантите на удовлетвореност при пациентите.

В ЗАКЛЮЧЕНИЕ,

Имайки предвид анализираните по-горе научни трудове и техните приноси индикатори, в съчетание с професионалния опит по представените тематични направления на кандидатката д-р Мариана Ангелчева, доктор установихме, че тя отговаря на всички изисквания на ЗРАСРБ и Правилника на НСА „В. Левски“ за академичната длъжност «Доцент». Всичко представено в конкурса за «Доцент» ми дава основание, осъзнато да изразя високата си положителна оценка. Убедено смятам, че цялостното творчество на д-р Ангелчева отговаря на държавните изискванията за хабилитация в ЗНСЗ. Апелирам към уважаемите членове на Научното жури също да гласуват положително за присъждане на академичната длъжност Доцент в професионално направление 7.4. Обществено здраве на д-р Мариана Ангелчева, доктор.

Аз, проф. Бистра Димитрова, дн – съзнателно и убедено гласувам с „ДА“.

София, 15. 02. 2024 год.

Проф. Бистра Димитрова, дн

OPINION

by Prof. Bistra Georgieva Dimitrova, PhD Faculty of Public Health, Healthcare, and Tourism at NSA "Vasil Levski"

Regarding: *Competition for the academic position of "Associate Professor" in professional field 7.4. Public Health, specialty "Physical and Rehabilitation Medicine" for the needs of the Department of Kinesiotherapy and Rehabilitation, announced in the State Jornal, issue 94 of November 10, 2023, page 93.*

In the national concours announced for the needs of NSA "Vasil Levski," the sole candidate is Dr. Mariana Marinova Angelcheva, PhD. Dr. Angelcheva was born on December 19, 1967. She completed her secondary education at the Mathematical Gymnasium in Veliko Tarnovo in 1985, and her higher education at the Higher Medical Institute in Pleven, Faculty of Medicine, in 1991. In 1997, she successfully completed her specialization in Physical Therapy and Rehabilitation at the Medical University of Sofia (attaching a Certificate of Recognized Specialty).

Dr. Angelcheva won the competition for an assistant position at NSA "Vasil Levski" in 1999, and in 2013, she was appointed as Chief Assistant. Subsequently, she defended her doctoral dissertation (2014) on the topic: "Sport as a Means of Social Adaptation for Children Deprived of Parental Care." In her role as Chief Assistant in the Department of Kinesiotherapy and Rehabilitation, she has actively participated in teaching and research activities since 2013. From 1993 to 1999, she worked at the Health Center "Dar" in Sofia, gaining successful professional experience in iris diagnostics, phytotherapy, therapeutic nutrition, and therapeutic massage.

In the competition for the position of Associate Professor in professional field 7.4, Dr. Mariana Marinova Angelcheva, PhD, presents a total of 24 publications, including 1 independent scientific monograph, 3 chapters from a collective monograph, 2 independent and 2 collective scientific articles referenced in global databases (Scopus, Web of

Science), and 16 scientific articles published in journals included in the reference list of the National Center for Information and Documentation. According to the attached reference, 17 citations of the scientific works are presented in referenced and National Center for Information and Documentation-listed publications. The number of citations in referenced publications is in accordance with the requirements of the Law on Academic Degrees and Titles of the Ministry for Education and Science and the National Agency for Assessment and Accreditation by this indicator when awarding the academic title of 'Associate Professor'.

Due to the diverse and interdisciplinary expertise of the presented works, they are described according to their scientific directions and then based on their contributions.

Scientific Fields:

Wellness and SPA Culture: Application of SPA Therapies;

Adapted Physical Activity;

Kinesiotherapy in Pediatrics;

Kinesiotherapy in Obstetrics and Gynecology;

Kinesiotherapy in Neurology;

Emotional Intelligence of Kinesiotherapy Students;

Homeopathic Treatment in Bulgaria.

Scientific Contributions:

Theoretical Contributions:

In our opinion, the theoretical contributions of Dr. Angelcheva's scientific research are focused on issues related to specialized therapies in resort tourism:

A correct approach has been applied through scientifically validating the specifics of applying natural and preformed physical factors in modern therapies in SPA centers.

The theoretical content of the author's comprehensive SPA program on the physical condition and level of psychological well-being in women with overweight parameters and their management is accurately defined.

A theoretical construct for Yoga practices as an alternative to daily stress has been systematized and constructed.

Applied Contributions:

Procedures for combined impact for anti-stress massage and the flower essences of Dr. Bach have been differentiated and detailed.

A system for the application of Api-therapeutic heritage has been introduced.

Therapeutic tools for innovations in the SPA and Wellness industry in Bulgaria have been defined and classified.

An interesting map of the sources and springs with mountain water in Teteven and its surroundings has been developed.

According to environmental needs, a protocol for a short-term motor tool combined with a personalized comprehensive kinesiotherapeutic program for athletes with specific needs (sport shooting) has been created and tested.

A comparative analysis of ergonomics has been correctly conducted for 7 and 8-year-old children, comparing EU member states with conditions in general education schools in Bulgaria.

According to practical needs, a Kinesiotherapeutic complex suitable for children with bronchial asthma in the non-attack period (applicable in two treatment courses) has been proposed.

An author's methodology for Kinesiotherapy with large therapeutic balls, suitable for each of the three phases of pregnancy, has been achieved and implemented.

An alternative tool has been proposed for pain relief through Chinese massage therapy Tuina, despite the presence of persistent neurological deficit. Citations – 17, including 4 in journals indexed in a world database /a detailed list is provided/. Participation in scientific projects – a total of 3, including 1 research and 2 educational. Among the projects, Dr. Angelcheva's participation in scientific conferences and publications funded under project BG05M2OP001-1.001-0001 "Building and Developing a Center for Excellence" makes a strong impression. Awards received – including certificates from International Forums on

Wellness and SPA Culture. All certificates/copies are provided. Supervision of diploma theses – a list of diploma theses supervised by Dr. Angelcheva is presented.

Analysis of the most significant scientific works,

Application of SPA Therapies (V.3, G.7.2, G 7.3, G. 7. 5, G. 8.12, G. 8. 17)

I.1. Application and Perspectives of Modern SPA Therapies – Monograph

A good attempt has been made to provide a comprehensive review and summary of evidence from scientific research, focusing on the medical-social and economic aspects of professional and psycho-emotional stress, marking specific health risk factors. The possibilities of modern SPA and Wellness programs are thoroughly examined. A value analysis of the application possibilities of natural and preformed physical factors in modern SPA centers has been conducted. The results of the latest studies on the effectiveness of SPA therapies aimed at influencing stress, reducing body weight, and cellulite have been analyzed in detail. The presented scientific evidence is compared with the results of their own research in the field of the discussed scientific issues. (V.3, G.7.3)

I.2. Study of the Effect of an Author's Comprehensive SPA Program on the Physical Condition and Level of Psychological Well-being in Women with Overweight (G.7.3).

In this independent study, the effect of applying an author's comprehensive SPA program on overweight and the level of psychological well-being in women during premenopause and menopause was investigated. The conducted program (at the beginning and at the end) established the initial and final levels of the studied patients, and anthropometric parameters (waist, hips, weight, BMI) were recorded, along with the application of the Well-being Index (1999 version) (WHO-5, Well-being Index, 1999). The obtained data show that, despite being short-term, the developed author's SPA program has a positive effect not only on weight reduction in the studied individuals but also on the level of psychological well-being. The results of this study demonstrate the necessity and effectiveness of developing and implementing Recreational Comprehensive Programs for weight reduction and their dissemination for application in various SPA and Wellness centers (G.7.3).

I.3. Positive coping strategies for daily stress – yoga practices (G.8.12).

The study assessing the effect of yoga practices on stress coping strategies, using the developed questionnaire SORE-1 (Carver, C, & Scheier, M. 1985), adapted for Bulgarian conditions (by Rusinova-Hristova, A., and G. Karastoyanov, 2000), makes a good impression. The data from the obtained results regarding the leading stress coping strategies in women are of interest. There is an advantage observed in those engaged in motor recreational practices (practicing yoga) compared to those with a passive daily routine. The conducted research provides a basis for including yoga practice not only as a physical healing procedure but also as a means to overcome daily stress and prevent health risks in modern SPA and Wellness centers.

I.4. Combined Impact of Anti-Stress Massage and Dr. Bach's Flower Essences (G.7.2).

An interdisciplinary study of the combined impact of Dr. Bach's flower essences with anti-stress massage techniques is of interest. In line with the interests of the Wellness business, the possibility of an individualized combination of essences applied by a licensed Bach therapist is presented. After the procedural process, an author's survey was conducted to gather clients' opinions regarding their personal preferences in choosing an anti-stress manual procedure. The survey results show that all surveyed individuals are satisfied with the applied procedures and believe that the combination of anti-stress massage and Dr. Bach's elixirs induces deeper relaxation on both physical and psychological levels. It has been proven that the combined effect of relaxing massage and Dr. Bach's anti-stress elixir provides a deeper psychophysical relaxation, making the method suitable for wide application in various Recreational Complexes.

I.5. Apitherapy Heritage - Application and Innovations in the SPA and Wellness Industry in Bulgaria (G.8.17).

The study includes research on digitally presented innovations and good apitherapy practices in Bulgarian certified SPA and Wellness centers and massage studios in Sofia. The results show an increasing application of both standalone and combined rituals and concepts based on the use of Bulgarian products—bee honey, wine, milk, rose oil, and

herbs. These conditions contribute to transforming Bulgaria into an attractive wellness destination and niche tourism hub.

I.6. Water Resources in Bulgaria, a Factor for Health and Longevity (G.7.4).

In a collective study, the natural riches of the municipality of Teteven are interestingly presented in detail. In a collaborative study, the natural wealth of the Teteven municipality's water resources was extensively presented. Descriptions of mountain spring and fountain waters in Teteven and its surroundings were provided. A quantitative and qualitative analysis of the physicochemical parameters of the spring waters was conducted. Informational plaques presenting the chemical composition, physical parameters, and health-related properties of the water were placed at six of the springs. The study also assessed the opinions of individuals who participated in the event "Days of Mountain Water" regarding the usefulness of their stay. This comprehensive exploration aims to highlight the significance of water resources for health and longevity (G.7.4).

II. Adapted Physical Activity.

The medical standpoint regarding the study of the effect of a short-term sports training program, combined with individually crafted comprehensive kinesiotherapeutic procedures for athletes in sports shooting with physical impairments, is presented in detail. The registered data define the specifics of their psychological resilience, affective balance, and some personality characteristics. (**G.8.6, G.8.7, G.8.10**).

This research investigated the effect of short-term sports training, combined with individually tailored comprehensive kinesiotherapeutic programs, on athletes in sports shooting with physical disabilities. The study focused on their psychological resilience, affective balance, and certain personality characteristics (G.8.6, G.8.7, G.8.10).

The comprehensive intervention led to significant reductions in negative emotions and improvement in emotional balance, demonstrating the participants' successful adaptation to the training and rehabilitation program. While there were statistically insignificant changes indicating improvement in general self-esteem, self-efficacy, and dispositional optimism, there was a significant reduction in personal anxiety and minor changes in ego-resilience (G.8.6, G.8.7, G.8.10). The conducted course with therapeutic and sports

training yielded positive results in terms of improving personal adaptation and emotional functioning (G.8.7). The results suggest the need for a longer training period to achieve significant changes. Statistically insignificant changes in the direction of improvement were observed in the self-effectiveness, overall self-esteem, and dispositional optimism studied by us (G.8.7). There was a significant decrease in personal anxiety and insignificant changes in their ego-resilience (G.8.6).

The conducted course with therapeutic and sports training impresses with positive results in terms of improving personal adaptation and emotional functioning (G.8.7). The results obtained from this study demonstrate the necessity of a longer training period to achieve significant changes.

III. Kinesiotherapy in Pediatrics.

III.1. Kinesiotherapy for Preschool-Aged Children with Bronchial Asthma in the Non-Attack Period (G.8.2, G.8.3).

Detailed and scientifically substantiated examples of two kinesiotherapeutic complexes suitable for preschool-aged children with bronchial asthma in the non-attack period are presented. These complexes are applicable in two treatment courses, each consisting of 16 procedures (twice a week for 30-40 minutes) with a one-month break between them (G.8.3).

The kinesiotherapy was conducted with preschool-aged children within the confines of their stay in the kindergarten. Monitored indicators, including pulse rate, respiratory rate, respiratory difference, and peak expiratory flow, reported at the beginning and end of each course, showed a consistent trend towards improvement (G.8.2).

The individually tailored complexes developed are suitable for application by kinesiotherapists for children of this age group suffering from asthma in the non-attack period.

III.2. Kinesiotherapeutic Approach for the Prevention and Therapy of Spinal Deformities (G.8.4).

This study investigated the ergonomic requirements and working conditions in classrooms for 7- and 8-year-old children in European countries with a high standard of living. A comparison was made with the equipment in general education schools in the Republic of Bulgaria, considering the growth of Bulgarian children based on measurements from the latest Bulgarian Academy of Sciences (BAS) study conducted in 2012 for 7- and 8-year-old children.

The growth of 105 children from Sofia and children from different cities (Stara Zagora, Asenovgrad, Haskovo, and Berkovitsa) was measured as an addition to the BAS study on children and adolescents at the turn of the XX and XXI centuries. The data showed significant height differences in both age groups, indicating the need for individualized working conditions in school classrooms to ensure ergonomic work conditions and prevent deviations from correct posture (G.8.4). The results of this study provide a basis for future practical applications. Theoretical and scientific-applied contribution.

III.3. The Influence of Extracurricular Sports Activities on Indicators of Physical Development, Social Interactions with Peers, Sportsmanship, and Emotional Balance (Sporting Anger and Sports Aggression) in Adolescents, Raised in Institutions (G.7.1, G.8.5, G.8.8, G.8.9, G.8.11).

A total of 152 children aged 8 to 14 from 8 Child Protection Institutions in Bulgaria were studied. The analysis of anthropometric studies showed significant lag in the physical development of institutionalized children in all age groups and both genders compared to their peers in the general population (G.8.5).

The study explored the impact of extracurricular sports activities on the degree of socialization concerning social activity, autonomy, and social adaptation in children deprived of parental care. A positive effect of sports activities was identified in children from Child Protection Institutions, stimulating the development of social virtues such as respect for elders, self-control, and tolerance towards others. Additionally, it fostered the

development of close friendships with peers, indicating a higher degree of socialization compared to peers who did not participate in sports (G.7.1).

The results of the self-assessment of competencies in children from Child Protection Institutions showed that participation in extracurricular sports activities contributes to improving communication skills with peers, physical abilities in extracurricular activities, and overall well-being. However, it had minimal impact on their cognitive competencies (G.8.9).

III.2. Kinesiotherapeutic Approach for the Prevention and Therapy of Spinal Deformities (G.8.4).

Particularly relevant is the study of the requirements for ergonomics and working conditions in the classrooms for 7 and 8-year-old children in European countries with a high standard of living. These conditions are compared with the equipment in general education schools in the Republic of Bulgaria, correlated with the growth of Bulgarian children based on the measurements from the latest Bulgarian Academy of Sciences (BAS) research in 2012 for 7 and 8-year-old children. It is commendable that the growth was measured in 105 children from Sofia, as well as in children from different cities: Stara Zagora, Asenovgrad, Haskovo, and Berkovitsa. This supplements the latest comprehensive BAS study on children and adolescents at the turn of the 20th and 21st centuries, focusing on 7 and 8-year-olds of both genders. The data show that in both age groups, for both girls and boys, there are significant differences in height, suggesting the need for individualized adjustments to the working conditions in the classrooms of primary schools. This aims to ensure ergonomic and wellness working conditions and prevent deviations from the correct posture and health balance (G.8.4). The results of this study provide a basis for future practical applications. Theoretical and scientific-applied contribution.

III.3. The Influence of Extracurricular Sports Activities on Indicators of Physical Development, Social Interactions with Peers, Sportsmanship, and Emotional

Balance (Sporting Anger and Sports Aggression) in Adolescents, Raised in Institutions (G.7.1, G.8.5, G.8.8, G.8.9, G.8.11).

A total of 152 children aged 8 to 14 from 8 Child Protection Institutions in Bulgaria were studied. The analysis of anthropometric studies showed significant lag in the physical development of institutionalized children in all age groups and both genders compared to their peers in the general population (G.8.5).

Makes a positive impression the studied impact of extracurricular sports activities to the impact of extracurricular sports activities on the degree of socialization concerning social activity, autonomy, and social adaptation in children deprived of parental care. A positive effect of sports activities was identified in children from Child Protection Institutions, stimulating the development of social virtues such as respect for elders, self-control, and tolerance towards others. Additionally, it fostered the development of close friendships with peers, indicating a higher degree of socialization compared to peers who did not participate in sports (G.7.1).

The systematized results of the study on self-assessment of competencies in children from Child Protection Institutions showed that participation in extracurricular sports activities contributes to improving communication skills with peers, physical abilities in extracurricular activities, and overall well-being. However, it had minimal impact on their cognitive competencies (G.8.9).

An interesting aspect is the conducted study on anger and aggressiveness. Conducted research on anger and aggressiveness during competitions in children deprived of parental care, engaged in various sports such as athletics, football, badminton, and basketball as an individual discipline and in combination with more than one sport, reveals higher levels of sports-related anger and aggression in the studied individuals of both genders. This is observed particularly in athletics and in adolescents practicing more than one sports discipline (G.8.8). The study indicates that the social status of children from care homes does not negatively impact their sportsmanship and adherence to established principles of fair play during purposeful sports activities (G.8.11).

IV. Kinesiotherapy in Obstetrics and Gynecology: A methodology for kinesiotherapy with large therapeutic balls suitable for each of the three stages of pregnancy has been developed, aligning with the requirements of kinesiotherapy during pregnancy for each trimester.

The development of a kinesiotherapeutic methodology suitable for each of the three stages of pregnancy (using large therapeutic balls) and aligned with the requirements of kinesiotherapy during pregnancy for each trimester is of high significance for society. From this methodology, a set of exercises with a large therapeutic ball (fit-ball) is presented, designed for the second trimester of pregnancy, providing clear visualizations and instructions for execution (G.8.1). The proposed set is suitable as a practical application for group procedures for pregnant women in the second trimester, under the guidance of a specialist kinesiotherapist.

The study examined anger and aggression during competitions in children deprived of parental care practicing various sports such as track and field, football, badminton, and basketball, both as an individual discipline and in combination with more than one sport. Higher levels of sports anger and aggression were identified in the studied individuals of both genders, particularly in the discipline of track and field and in adolescents practicing more than one sports discipline (G.8.8). The research showed that the social status of children from institutions does not negatively impact their sportsmanship and adherence to established principles of fair play during targeted sports activities (G.8.11). Scientific-applied contribution.

IV. Kinesiotherapy in Obstetrics and Gynecology

A methodology for kinesiotherapy with large therapeutic balls suitable for each of the three phases of pregnancy was developed, aligning with the requirements of kinesiotherapy during pregnancy for each trimester.

The presented methodology includes a set of exercises with a large therapeutic ball (fit-ball) designed for the second trimester of pregnancy. It provides suitable illustrations and instructions for execution (G.8.1).

The proposed set of exercises is appropriate as a practical application for group sessions for pregnant women in the second trimester, under the guidance of a specialist – a kinesiotherapist.

V. Kinesiotherapy in Neurology

A significant study for practice demonstrates the substantial health benefits of Chinese massage therapy Tuina. The established results prove that despite the presence of persistent neurological deficits, Our research demonstrates that despite the presence of persistent neurological deficits, Chinese massage therapy (Tuina) can be very beneficial in reducing pain intensity, improving functional capabilities, reducing fatigue, and decreasing spastic muscle tone in patients with multiple sclerosis. Tuina therapy is proven to be an effective method for successfully managing pain symptoms and improving the quality of life in MS patients (G.8.15).

This study provides an opportunity to enrich the comprehensive kinesiotherapeutic approach with an additional non-invasive method, both for practicing kinesiotherapists and kinesiotherapy students. Scientific-applied contribution.

VI. Emotional Intelligence of Kinesiotherapy Students

With high relevance, we define the study of emotional intelligence of kinesiotherapy students using the Schutte et al. (1998) Emotional Intelligence Scale, adapted for Bulgarian conditions by Stoyanova S. (2010). The sample consists mainly of students (N=724), aiming to predict their performance levels in both university and future professional realization.

The analysis of the obtained results shows that kinesiotherapy students included in this pilot study demonstrate slightly above-average levels of emotional intelligence compared to average values for the population. As age and experience progress, individuals of the female gender exhibit slightly higher levels of emotional intelligence (G.8.13).

The results of this study can contribute to motivating and guiding the future professional realization of kinesiotherapy students.

VII. Homeopathic Treatment in Bulgaria (G.9.1, G.9.2, G.9.3, G.8.16)

With the aim of improving the organization and quality of homeopathic treatment in Bulgaria and better meeting the needs of doctors and dental practitioners applying homeopathic methods, a national study was conducted simultaneously with homeopathic practitioners and their patients. The study was carried out by the National Center for Public Health and Analyses (NCPHA), with the collaboration of professional organizations of homeopathic doctors and dentists in Bulgaria—the Bulgarian Medical Homeopathic Organization (BMHO) and the Association of Homeopathic Doctors in Bulgaria (AHDB), in the period from 2015 to 2019.

The results of this pioneering study on homeopathic treatment in Bulgaria show high overall satisfaction among Bulgarian patients and a positive attitude toward homeopathy. Factors contributing to the higher level of patient satisfaction with homeopathic treatment were outlined, including positive treatment outcomes, individualized patient care, long-term improvement, and economic efficiency.

The study proves that Bulgarian homeopathic doctors and dentists show a sustained interest in using homeopathy as a complementary form of patient treatment. They find it appropriate to combine conventional methods with homeopathic ones and express a commitment to ongoing education in this area.

The high social impact of the study for recommendations were prepared and provided to the Ministry of Health for amendments to Bulgarian legislation. The goal is to ensure that the population has access to qualified specialists in the application of homeopathic methods and to guarantee the safety of patients using this method.

The data obtained also define guidelines for future scientific research, particularly regarding the specific aspects of homeopathic assistance, its quality, and its connection with determinants of patient satisfaction.

CONCLUSION

Taking into account the analyzed scientific works mentioned above and their contributory indicators, in combination with the professional experience in the presented thematic areas of the candidate, Dr. Mariana Angelcheva, who meets all the requirements of the Higher Attestation Commission in the Republic of Bulgaria (ZRSRB) and the Regulations of the National Sports Academy "V. Levski" for the academic position of "Associate Professor," I am confidently expressing my high positive assessment. I firmly believe that her overall body of work meets the national requirements for habilitation in the National System for Scientific Research and appeal to the esteemed members of the Scientific Jury to also vote for awarding the academic position of Associate Professor in the professional field 7.4. Public Health to Dr. Mariana Angelcheva. I, Prof. Bistra Dimitrova, today – confidently and consciously vote "YES".

Sofia, 15.02.2024

Pprof. Bistra Gueorguieva Dimitrova, D. Sc.